

۵ سناریوی انتقال قدرت در عربستان سعودی چه هستند؟

یک پژوهشگر معروف آمریکایی با اشاره به شایعه نزدیک بودن کنار رفتن ملک سلمان از پادشاهی به نفع پسرش، پنج سناریو برای انتقال قدرت در عربستان را مورد بررسی قرار داد.

به گزارش آران نیوز: به نقل از پایگاه خبری «عربی 21»، سیمون هندرسون پژوهشگر معروف آمریکایی با اشاره به شایعه نزدیک بودن کنار رفتن ملک سلمان از پادشاهی به نفع محمد پسرش، پنج سناریو احتمالی برای انتقال قدرت در عربستان را مورد بررسی قرار داد.

محمد بن سلمان گزینه اصلی پادشاهی

او که مدیر برنامه خلیج فارس و سیاست های انرژی در موسسه واشگتن است در مقاله ای که این موسسه منتشر کرده است، یادآور می شود، محمد بن سلمان سومین نفر از خاندان حاکم سعودی است که از زمان پادشاهی ملک سلمان در سال 2015 لقب ولیعهد را به خود اختصاص داده است اما در سطحی گسترده گزینه واقعی پدرش برای پادشاهی است. به گفته او زمان و شرایط پادشاهی بن سلمان نتایج مهمی برای عربستان و جهان اسلام و نیز بازار نفت رقم خواهد زد. وی ادامه داد، لقب دیگر ملک سلمان یعنی خادم حرمین شریفین و انتقال آن به محمد بن سلمان احتمال انتقال مسئولیت های پادشاهی به محمد را قوت می بخشد.

به هر حال سناریوهای احتمالی انتقال قدرت از ملک سلمان به پسرش به شرح زیر است:

اول: کناره گیری ملک سلمان از پادشاهی و انتقال قدرت به محمد بن سلمان.

این در حالی است که کناره گیری از قدرت گزینه مقبولی در عربستان به شمار نمی آید و آخرین مورد آن مربوط به سال 1964 است که ملک سعود مجبور شد در پی شش سال تنش با برادر ناتنی اش فیصل از قدرت کناره گیری کرده و سلطنت را به او واگذار کند.

دوم: کناره گیری ملک سلمان از تخت پادشاهی با حفظ لقب خادم حرمین شریفین و این لقبی است که ملک فهد در سال 1986 به آن رسمیت بخشید و لقب خود از حضرت پادشاه را به خادم حرمین شریفین تغییر داد.

سوم: تعیین بن سلمان به عنوان نخست وزیر.

پادشاه اکنون خود متصدی این پست است و ولیعهد معاون نخست وزیر به شمار می آید اما نشست های هفتگی هیئت وزیران به ریاست نخست وزیر نشست های مهمی برای تصمیم گیری به شمار نمی آید بلکه تصمیمات مهم را شورای امور سیاسی و امنیتی و شورای امور اقتصادی و توسعه اتخاذ می کند که در سال 2015 تاسیس شدند و اکنون محمد بن سلمان ریاست آن را بر عهده دارد.

از نظر اداری می توان گفت که تعیین محمد بن سلمان به عنوان نخست وزیر موضوع حساسی است.

چهارم: بنابر اعلام خبرگزاری رسمی عربستان «واس»، در نبود ملک سلمان و سفر او به خارج، محمد بن سلمان اختیار کشور را به دست گرفت، همچنان که در سفر پادشاه به مسکو محمد بن سلمان اداره امور کشور را در اختیار گرفت حال آنکه چنین اقدامی در صورت بیماری پادشاه و دوره طولانی مدت درمان او در خارج اجرا می شود در نتیجه اینکه محمد بن سلمان در طولانی مدت در نبود پادشاه اختیار کشور را به دست بگیرد، جای بحث دارد.

پنجم: فوت ملک سلمان که در این صورت محمد بن سلمان به عنوان ولیعهد بر تخت پادشاهی تکیه خواهد زد به این شرط که بزرگان خاندان سعودی این موضوع را به رسمیت بشناسند و با محمد بن سلمان بیعت کنند.

احتمال به چالش کشیدن محمد بن سلمان از سوی امیران سعودی

این در حالی است که دسته بندی های موجود در خاندان حاکم چه بسا موجب به چالش کشیدن محمد سلمان در وضعیت جدید شود، به ویژه اینکه زمانی که محمد بن سلمان به ولیعهدی منصوب شد سه امیر از مجموع 34 امیر سعودی در هیئت بیعت علیه او رای دادند.

در صورت فوت ملک سلمان، محمد بن سلمان می تواند با تعیین ولیعهد جدید این موانع را از بین برد و در واقع این اختیار به او داده شده است اما در شرایط کنونی هنوز هویت ولیعهد بعدی مشخص نشده است.

هندرسون در مورد بازتاب های ناشی از تکیه زدن محمد بن سلمان بر تخت پادشاهی نوشت: صرف نظر از موانع داخلی به نظر می رسد پادشاهی او کاملا تحکیم یافته است و در این میان سوال اصلی زمان تصدی پادشاهی است.

تلاش های بن سلمان برای تقویت جایگاه و افزایش محبوبیت خود

اما بلندنظری های ولیعهد سعودی در ارتباط با تغییرات اقتصادی و اجتماعی در چارچوب طرح موسوم به 2030 و مجاز اعلام کردن راندگی برای زنان جایگاه و محبوبیت او را افزایش می دهد اما چگونگی تعامل او با مسائل خارجی از جمله جنگ در یمن و تنش با قطر و مجموعه مشکلات موجود با ایران از جمله مسائل مهمی است که ولیعهد سعودی با آن روبه رو است.